

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK IRÁNYMUTATÁSA

(2006. július 14.)

az euro-készpénzcserére való egyes előkészületekről és az eurobankjegyek és -érmék elő- és továbbszállításáról

(EKB/2006/9)

(2006/525/EK)

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 106. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának 16. és 26.4. cikkére,

mivel:

(1) Az euro bevezetéséről szóló, 1998. május 3-i 974/98/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 10. cikke alapján „az egyes tagállamokban végrehajtott készpénzcseré dátumától kezdődően az EKB és a részt vevő tagállamok központi bankjai euróban denominált eurobankjegyeket hoznak forgalomba a részt vevő tagállamokban”.

(2) Az euro jövőben részt vevő tagállamokban való zavartalan bevezetésének biztosítása érdekében a különböző lehetséges nemzeti készpénzcseré-forgatókönyvek figyelembevételével jogi keretrendszert kell kialakítani annak érdekében, hogy lehetővé tegyék e tagállamok nemzeti központi bankjai (NKB-k) számára eurobankjegyek és -érmék kölcsönvételét az eurorendszerből, azoknak a készpénzcseré időpontja előtti elő- és továbbszállítására céljából.

(3) Az eurobankjegyek és -érmék jogosult szerződő felek számára való előszállítására és a készpénzzel hivatászerűen foglalkozó harmadik személyek számára való továbbszállítására hozzá fog járulni a készpénzcseré zavartalan végrehajtásához, az euro bevezetésével kapcsolatos logisztikai terhek enyhítéséhez, és a kettős készpénzforgalommal kapcsolatos költségek csökkentéséhez.

(4) Az eurobankjegyek és -érmék elő- és továbbszállítása nem vezethet az ilyen eurobankjegyek és -érmék forgalomba hozatalához, mivel azok a készpénzcseré időpontját megelőzően nem rendelkeznek a törvényes fizetőeszköz minőségével a jövőben részt vevő tagállamokban; ennek megelőzése érdekében tehát az eurobankjegyek és -érmék kölcsönadására vonatkozó szerződéses megállapodásoknak olyan kötelezettségeket kell tartalmazniuk, amelyek meghatározott korlátozásokat írnak elő a jogosult szerződő felek és a készpénzzel hivatászerűen foglalkozó harmadik személyek számára.

(5) A jogosult szerződő felek számára történő előszállítás és a készpénzzel hivatászerűen foglalkozó harmadik személyek számára történő továbbszállítás csak akkor történhet meg, ha a jövőben részt vevő tagállam jogszabályi rendelkezései megfelelő védelmet nyújtanak, vagy az érintett felek között szerződéses megállapodások jöttek létre a következőkre vonatkozóan: i. eurobankjegyek és -érmék kölcsönadása előszállítás céljára; ii. az előszállítás; és iii. a továbbszállítás.

(6) Ennek az iránymutatásnak a következőket kell megállapítania: i. az elő- és a továbbszállításra vonatkozó szerződéses keretrendszer és feltételek meghatározására vonatkozó szabályok; ii. az elő- és a továbbszállítással kapcsolatban betartandó számviteli és pénzügyi jelentési követelmények; és iii. az elő- és a továbbszállított eurobankjegyek és -érmék biztosítására vonatkozó megfelelő rendelkezések.

(7) Míg az euroérmék kibocsátását szabályozó rendszer kialakítása a részt vevő tagállamok elsődleges hatásköre, az eurorendszerhez csatlakozó NKB-k alapvető szerepet játszanak az euroérmék elosztásában. Ezért az iránymutatás euroérmékre vonatkozó rendelkezéseit olyan ajánlásoknak kell tekinteni, amelyeket az NKB-knak a jövőben részt vevő tagállamok hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságai által az euroérmék kibocsátására létrehozandó keretrendszeren belül kell alkalmazniuk.

⁽¹⁾ HL L 139., 1998.5.11., 1. o. A legutóbb a 2169/2005/EK rendelettel (HL L 346., 2005.12.29., 1. o.) módosított rendelet.

- (8) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB-k eurobankjegyekkel és -érmékkel előszállítás céljából történő ellátása bizonyos pénzügyi kockázatokkal jár. E kockázatok fedezésére az eurorendszerhez csatlakozó NKB-knak kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy visszafizetik az eurorendszertől kölcsönvett eurobankjegyeket a jövőben rájuk megállapítandó bankjegy-előállításban való részesedési előírások teljesítésével. Az előszállítás továbbá csak akkor engedélyezhető, ha a jogosult szerződő felek megfelelő, elfogadható fedezetet bocsátanak az érintett, eurorendszerhez csatlakozó NKB rendelkezésére.
- (9) Az eurorendszerhez tartozó és az eurobankjegyeket és -érméket előszállítás céljára átadó NKB-nak, valamint az eurorendszerhez csatlakozó NKB-knak egyedi szerződéses megállapodásokat kell kötniük az ezen iránymutatásban meghatározott szabályok és eljárások betartására.
- (10) Amennyiben a jövőben részt vevő tagállamokban hatályos nemzeti jogszabályi rendelkezések nem biztosítják az egyenértékű szabályok és eljárások alkalmazását, az elő- és a továbbszállítás tekintetében ebben az iránymutatásban meghatározott feltételeket bele kell foglalni az eurorendszerhez csatlakozó NKB-k, a jogosult szerződő felek és a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek közötti szerződéses megállapodásokba.
- (11) Az EKB-t – mint az előszállítás koordinátorát – előzetesen értesíteni kell az előszállítás iránti kérelmekről, valamint az eurorendszerhez csatlakozó NKB-knak értesíteniük kell az EKB-t az előszállításra vonatkozó bármely döntésről,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYMUTATÁST:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Fogalom meghatározások

Ezen iránymutatás alkalmazásában:

- „előszállítás” az eurobankjegyek és -érmék fizikai szállítása az eurorendszerhez csatlakozó valamely NKB által a jogosult szerződő felek részére, a jövőben részt vevő tagállam területén, az előszállítási/továbbszállítási időszak alatt;
- „előszállítási/továbbszállítási időszak” az az időszak, amely alatt az előszállítás/továbbszállítás történik, ami nem kezdődik meg korábban, mint a készpénzcseré dátuma előtt számított négy hónap, és ami a készpénzcseré dátumán helyi idő szerint 0 óra 0 perckor végződik;
- „továbbszállítás” az előszállított eurobankjegyek és -érmék valamely jogosult szerződő fél által a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek részére történő szállítása, a jövőben részt vevő tagállam területén, az előszállítási/továbbszállítási időszak alatt;
- „euroövezet” a részt vevő tagállamok területe;
- „készpénzcseré dátuma” az a nap, amelyen az eurobankjegyek és -érmék valamely adott, jövőben részt vevő tagállamban törvényes fizetőeszközzé válnak;
- „részt vevő tagállam” azok a tagállamok, amelyek bevezették az eurót;
- „jövőben részt vevő tagállam” valamely olyan nem részt vevő tagállam, amely megfelel az euro bevezetéséhez szükséges feltételeknek, és amellyel kapcsolatban (a Szerződés 122. cikkének (2) bekezdése szerint) határozatot hoztak az eltérés megszüntetéséről;
- „nem részt vevő tagállam” azok a tagállamok, amelyek nem vezették be az eurót;
- „eurorendszer” a részt vevő tagállamok NKB-i és az EKB;
- „jogosult szerződő fél” az 5. cikkben meghatározott jogalany, amely megfelel az eurobankjegyek és -érmék előszállítás céljára történő átvételére vonatkozó előírásoknak;
- „készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek” olyan meghatározott kereskedelmi célcsoportok (mint például a kiskereskedők, a készpénzzel működő automatákat üzemeltető szervezetek és a pénzfeldolgozó és -szállító szervezetek), amelyek ugyanabban a jövőben részt vevő tagállamban találhatóak, mint a jogosult szerződő fél, valamint amelyeknek – a jogosult szerződő fél álláspontja szerint – fennáll a jogos szükségletük a továbbszállításra, és képesek a továbbszállítással kapcsolatos követelmények betartására;
- „pénzfeldolgozó és -szállító szervezet” a hitelintézetek számára bankjegy- és érmeszállítási, tárolási és kezelési szolgáltatást nyújtó jogalany;
- „eurorendszerhez tartozó NKB” valamely részt vevő tagállam NKB-ja;
- „eurorendszerhez csatlakozó NKB” valamely jövőben részt vevő tagállam NKB-ja;
- „elfogadható fedezet” a 8. cikkben meghatározott fedezet;
- „az eurorendszerhez tartozó, szállító NKB” az eurorendszerhez tartozó olyan NKB, amely az eurorendszerhez csatlakozó valamely NKB számára előszállítás céljából eurobankjegyeket és -érméket szállít, függetlenül attól, hogy jogi értelemben az eurorendszerhez tartozó mely NKB e bankjegyek és érmék tulajdonosa;

- „készpénzcseréhez szükséges mennyiség” az eurobankjegyek és -érmék azon mennyisége, amelyre valamely jövőben részt vevő tagállamnak várhatóan szüksége lesz a készpénzcseré dátumán az egyéves időszakra vonatkozó igények kielégítéséhez;
- „eurorendszer üzleti nap” olyan nap, amelyen az EKB, illetve egy vagy több NKB nyitva tart, amelyen a TARGET vagy azt helyettesítő rendszer nyitva tart, és ami elszámolási nap az euro pénzügyi műveletek és az eurót érintő devizaműveletek vonatkozásában;
- „TARGET” a transzeurópai automatizált valós idejű bruttó elszámolási rendszer;
- „hitelintézet” a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2000. március 20-i 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 1. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott vállalkozás;
- „megszűnő pénznem” a jövőben részt vevő tagállamnak a készpénzcseré dátuma előtti nemzeti fizetőeszköze.

2. cikk

Az iránymutatás rendelkezéseinek alkalmazhatósága

- (1) Az ezen iránymutatásban az elő- és a továbbszállításra meghatározott szabályokat és eljárásokat az elő- és a továbbszállítási megállapodások tekintetében alkalmazni kell tekintet nélkül arra, hogy az eurorendszerhez csatlakozó NKB: i. kölcsönbe veszi-e az előszállítandó bankjegyeket és érméket; vagy ii. előállítja, illetve beszerzi-e azokat.
- (2) Ez az iránymutatás nem vonatkozik az eurobankjegyek vagy -érmék eurorendszerhez tartozó NKB-k által a nem részt vevő tagállamok NKB-jai számára való fizikai szállítására, amíg az utóbbiak nem rendelkeznek az eurorendszerhez csatlakozó NKB jogállásával.

II. FEJEZET

EUROBANKJEGYEK ÉS -ÉRMÉK KÖLCSÖNADÁSA ELŐSZÁLLÍTÁS CÉLJÁRA

3. cikk

Szállítás

- (1) Esettől függően egy vagy több, eurorendszerhez tartozó NKB szállíthat eurobankjegyeket és -érméket, az előszállítási végrehajtásához és a készpénzcseréhez szükséges mennyiség fedezése céljára az eurorendszerhez csatlakozó NKB részére.
- (2) Az eurorendszerhez tartozó szállító NKB nem kérhet fedezetet az eurorendszerhez csatlakozó, átvevő NKB-tól.

(3) Az eurorendszerhez tartozó valamely NKB mindaddig nem szállít eurobankjegyeket és -érméket az eurorendszerhez csatlakozó valamely NKB részére, amíg az eurorendszerhez tartozó szállító NKB és az eurorendszerhez csatlakozó, átvevő NKB nem kötött olyan szerződéses megállapodást, amelynek alapján alkalmazni kell az ebben az iránymutatásban meghatározott feltételeket az eurobankjegyek és -érmék az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nak való kölcsönadására, és ennél fogva azokat az elő- és a továbbszállításról szóló megállapodások megkötésekor is alkalmazni kell.

(4) Az eurobankjegyek és -érmék szállítása nem kezdődik meg a nem részt vevő tagállam eltéréseinek megszüntetéséről a Szerződés 122. cikke (2) bekezdésének megfelelő határozat meghozatala előtt.

(5) Az EKB – az eurorendszerhez tartozó szállító NKB-val folytatott konzultációt követően – egyértelműen meghatározza az eurobankjegyek és -érmék szállítására igénybe vehető készleteket, valamint az eurorendszerhez tartozó szállító NKB nevét. Az eurorendszerhez tartozó szállító NKB-nak biztosítania kell azt, hogy döntés szülessen az ilyen készletek visszapótlásáról.

4. cikk

Az eurobankjegyek és -érmék kölcsönadására vonatkozó feltételek

- (1) Az e cikkben meghatározott feltételek a 3. cikk (3) bekezdésében említett szerződéses megállapodásokban kerülnek előírásra.
- (2) Minden szerződéses megállapodásban meg kell határozni a pontos mennyiséget (a szállítandó eurobankjegyek és -érmék címletei szerinti bontásban) és a szállítás időpontját.
- (3) Az előszállítás végrehajtásához és a készpénzcseréhez szükséges mennyiség fedezése céljából azon biztonsági és biztosítási szabályokkal összhangban szállítják az eurobankjegyeket és -érméket az eurorendszerhez csatlakozó valamely NKB számára, amelyek általában vonatkoznak az eurobankjegyek és -érmék NKB-k között nagy tételben történő továbbítására. A szállított eurobankjegyek és -érmék megsemmisülésének, elveszésének, ellopásának és elrablásának kockázata attól a pillanattól száll át az eurorendszerhez csatlakozó NKB-ra, amikor az eurobankjegyek és -érmék elhagyják az eurorendszerhez tartozó szállító NKB értéktárát.

(4) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB fizeti az eurobankjegyek és -érmék szállítási költségeit, amelyek az eurorendszerhez tartozó NKB-tól a csatlakozó NKB-hoz történő szállítása során merülnek fel. Az eurorendszerhez tartozó szállító NKB biztosítja, hogy a szállítást hatékonyan végezzék.

⁽¹⁾ HL L 126., 2000.5.26., 1. o.

(5) Ha az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nak a készpénzcseré dátumától számított tizenkét hónapon belül nagy tételben van szüksége eurobankjegyekre és -érmékre az eurorendszerből, ezek az igények a készpénzcseréhez szükséges mennyiség részének minősülnek, és azok kezelése a visszafizetés tekintetében az előszállított eurobankjegyekhez és -érmékhez hasonló módon történik a (6)–(8) bekezdésben előírtak szerint. Minden más vonatkozásban az ilyen igények teljesítésének kezelése a nagy tételben való szállítással azonos módon történik.

(6) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB-t a következő számviteli és pénzügyi jelentési kötelezettségek terhelik az eurorendszerhez tartozó szállító NKB(-k) tekintetében:

- a) az előszállítási/továbbszállítási időszak alatt az eurorendszerhez csatlakozó NKB mérlegén kívül, névértéken tartja nyilván az előszállítás (és a készpénzcseréhez szükséges mennyiség fedezése) céljából szállított eurobankjegyek és -érmék összegét;
- b) az eurorendszerhez csatlakozó NKB jelenti az eurorendszerhez tartozó szállító NKB(-k)nak az elő- és a továbbszállított eurobankjegyek és -érmék összegét;
- c) az eurorendszerhez csatlakozó NKB jelenti az olyan elő- vagy továbbszállított eurobankjegyek teljes összegét (címetek szerinti bontásban), amelyek a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba kerültek, valamint azt az időpontot, amikor tudomására jutott e bankjegyek forgalomba kerülése.

(7) A készpénzcseré dátumától az eurorendszerhez csatlakozó NKB-t a következő számviteli és pénzügyi jelentési kötelezettségek terhelik:

- a) az előszállított eurobankjegyeket mérlegételnek kell minősíteni a készpénzcseré dátumától kezdődően, amennyiben azokat nem vették nyilvántartásba a (10) bekezdésnek megfelelően;
- b) az előszállított eurobankjegyek teljes összegét – a (6) bekezdés c) pontja alapján jelentett, a készpénzcseré időpontját megelőzően forgalomba került bankjegyek kivételével – az eurorendszerhez csatlakozó NKB mérlegében a „forgalomban lévő bankjegyek” között tartják nyilván;
- c) az előszállított eurobankjegyek teljes összege és az előszállított eurobankjegyek azon összege közötti különbséget, amellyel az előszállításban részesült, jogosult szerződő felek a 15. cikk alapján az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nál tartott számlája megterhelésre került, a jogosult szerződő félnek nyújtott, biztosítékkal fedezett, nem kamatozó olyan

hitelként kezelik, amit az említett szerződő felek a 15. cikkkel összhangban fizetnek vissza.

(8) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB a számára előszállítás céljából valamely, az eurorendszerhez tartozó NKB-tól kölcsönvett eurobankjegyeket olyan módon fizeti vissza, hogy egyenértékű mennyiséget és minőséget szállít az eurorendszer eurobankjegy-előállításában rá megállapítandó részesedés eredményeként általa előállítandó vagy beszerzendő eurobankjegyekből a készpénzcseré évét közvetlenül követő egy vagy több egymás követő évig, az érintett években az eurorendszer eurobankjegy-előállításának felosztásakor rá megállapítandó részesedésen kívül. A Kormányzótanács határozza meg a visszafizetendő bankjegyek egyenértékű mennyiségének és minőségének megállapításáról. Az eurobankjegyek második sorozata tekintetében a visszafizetendő bankjegyek egyenértékű mennyisége és minősége a Kormányzótanács által megfelelő időben meghatározott módon kerül megállapításra.

(9) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB az előszállítást a III. és IV. fejezetekben lefektetett feltételekkel összhangban végzi. Addig nem történik szállítás, amíg az eurorendszerhez csatlakozó NKB és a jogosult szerződő fél nem kötöttek olyan szerződéses megállapodást, amely tartalmazza az említett feltételeket, kivéve, ha az előszállításról szóló nemzeti jogszabályi rendelkezések biztosítják, hogy a III. és IV. fejezetekben meghatározottakkal egyenértékű szabályok vonatkoznak valamennyi jogosult szerződő félre.

(10) Amennyiben az előszállított eurobankjegyek a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba kerülnek, az eurorendszerhez tartozó szállító NKB kibocsátóként és forgalomban lévőként tartja nyilván azokat. Az eurorendszerhez tartozó szállító NKB az eurorendszerhez csatlakozó NKB-val szemben olyan összegű követelést tart nyilván, ami megegyezik a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba került eurobankjegyek névértékével. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB e követelés után kamatot fizet az eurorendszerhez tartozó szállító NKB számára. A kamat attól a naptól jár, amelyen az eurorendszerhez csatlakozó NKB tudomást szerzett ezen eurobankjegyek forgalomba kerüléséről, és a készpénzcseré dátumát követő eurorendszeri első üzleti napig fizetendő. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB tartozását és a kapcsolódó kamatozatot azon a napon a TARGET vagy a TARGET helyébe lépő rendszer útján egyenlíti ki. A kamatfizetésre irányadó referencia-kamatláb az eurorendszer monetáris politikai eszközeiről és eljárásairól szóló, 2000. augusztus 31-i EKB/2000/7 iránymutatás⁽¹⁾ I. mellékletének 3.1.2. pontja értelmében az eurorendszer által az irányadó refinanszírozási műveletekre vonatkozó tenderekben használt, legutóbbi rendelkezésre álló kamatfolyosó-széli kamatláb. Abban az esetben, ha több, az eurorendszerhez tartozó NKB szállít eurobankjegyeket az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára előszállítás céljából, a 3. cikk (3) bekezdésében említett szerződéses megállapodásoknak meg kell jelölniük azt a szállítást végző NKB-t, amelyik nyilvántartja a forgalomban lévő bankjegyeket és az eurorendszerhez csatlakozó NKB-val szembeni követelést.

⁽¹⁾ HL L 310., 2000.12.11., 1. o. A legutóbb az EKB/2005/17 iránymutatással (HL L 30., 2006.2.2., 26. o.) módosított iránymutatás.

(11) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB a következőket jelenti az EKB számára:

- a) az elő- és a továbbszállított eurobankjegyek végleges, teljes összege (címetek szerinti bontásban); és
- b) az elő- és a továbbszállított euroérmék végleges, teljes összege (címetek szerinti bontásban).

III. FEJEZET

ELŐSZÁLLÍTÁS

5. cikk

Jogosult szerződő felek

A jövőben részt vevő tagállamban alapított hitelintézetek (beleértve a külföldi hitelintézeteknek a jövőben részt vevő tagállamban található fióktelepeit) és az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nál számlával rendelkező nemzeti postahivatalok jogosultak eurobankjegyek és -érmék előszállítás céljából való átvételére, miután a 4. cikk (9) bekezdésében előírt szerződéses megállapodásokat megkötötték.

6. cikk

Szállítás előszállítás céljára

(1) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB az előszállítási/továbbszállítási időszak kezdete előtt nem kezdheti meg az eurobankjegyek és -érmék előszállítás céljából való szállítását.

(2) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB ezen iránymutatás rendelkezéseivel összhangban végezheti az eurobankjegyek és -érmék előszállítását. Az eurobankjegyek és -érmék előszállítása nem kezdhető meg azt megelőzően, hogy az eurorendszerhez csatlakozó NKB és az átvevő, jogosult szerződő fél megkötötte azokat a szerződéses megállapodásokat, amelyek tartalmazzák az ebben és a IV. fejezetben meghatározott feltételeket (kivéve, amennyiben a szóban forgó, jövőben részt vevő tagállamban a jogszabályi rendelkezések egyenértékű szabályokat és eljárásokat hoztak létre).

7. cikk

Fedezetnyújtás

(1) Azok a jogosult szerződő felek, amelyek részére előszállítást teljesítenek, a 8. cikkben meghatározott módon elfogadható fedezetet nyújtanak az eurorendszerhez csatlakozó NKB-juk számára:

- a) az előszállított eurobankjegyek és -érmék teljes névértékének fedezetének; és
- b) az eurorendszerhez csatlakozó NKB és a jogosult szerződő fél közötti szerződéses megállapodásokba foglalandó, a 10.

cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítésének biztosítása céljából.

(2) Amennyiben a fedezet felhasználásra kerül a 10. cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítésének biztosítására, a jogosult szerződő fél az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára további fedezetet nyújt az előszállított eurobankjegyek és -érmék teljes névértéke fedezetének céljából, az (1) bekezdés a) pontjában előírt módon.

(3) A fedezetet az eurobankjegyek és -érmék előszállításának megkezdését megelőzően nyújtják az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára, és az fedezi az előszállítás célját szolgáló szállítás megkezdéséből felmerülő kockázatokat.

(4) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB biztosítja, hogy a fedezet teljes mértékben érvényesíthető legyen. Ebből a célból megfelelő biztosítéknyújtási eljárások útján mobilizálnia kell az elfogadható fedezetet, az EKB/2000/7 iránymutatás I. mellékletében meghatározott módon.

(5) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nak megfelelő kockázatkezelési intézkedéseket kell végrehajtania az előszállításhoz kapcsolódó kockázatok viseléséhez. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB az előszállítást megelőzően konzultál az EKB-val az ebben a cikkben említett kockázatkezelési intézkedésekről. Amennyiben az elfogadható fedezet piaci értéke kiigazításra kerül az alkalmazott kockázatkezelési intézkedések figyelembe vételével, a fedezet összegét megfelelően módosítani kell annak érdekében, hogy az fedezze az előszállított eurobankjegyek és -érmék azon teljes névértékét, amelyekkel nem került megterhelésre a jogosult szerződő feleknek az előszállított eurobankjegyeket és -érméket biztosító, az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nál vezetett számlája.

(6) Az előszállítást megelőzően megkötendő szerződéses megállapodásoknak rendelkezniük kell arról, hogy a jogosult szerződő fél biztosítja az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára a fedezet felhasználásának/érvényesítésének jogát, amennyiben az előszállításban részesült, jogosult szerződő fél megsérti az ebben az iránymutatásban az előszállítás előfeltételül megszabott, a jogosult szerződő fél és az eurorendszerhez csatlakozó NKB megállapodásában kifejezetten szereplő bármely kötelezettséget, valamint az előszállításban részesült, jogosult szerződő fél nem fizeti meg a 10. cikkben előírt kötbért.

8. cikk

Elfogadható fedezet

(1) Az előszállítás tekintetében elfogadható fedezetnek minősül valamennyi eszköz, amit az EKB/2000/7 iránymutatás I. melléklete, az eurorendszer monetáris politikai műveletei vonatkozásában elfogadhatóként tartalmaz.

(2) Elfogadható fedezetnek minősülnek az előszállítás tekintetében az eurorendszerhez csatlakozó tagállamok megszűnő pénznemében vagy euróban denominált olyan eszközök, amelyek megfelelnek az EKB/2000/7 iránymutatás I. mellékletében meghatározott egységes követelményeknek, és elfogadhatók az eurorendszer monetáris politikai műveletei vonatkozásában (az elszámolás helyére és a megnevezés szerinti devizanemre vonatkozó követelmények kivételével). Az eszközöket az euroövezetben vagy a jövőben részt vevő tagállamban az EKB által meghatározott, „Az EU értékpapír-elszámolási rendszerének a KBER hitelműveleteiben való alkalmazásának előírásai” alapján értékelt, belföldi értékpapír-elszámolási rendszernél (ÉER) tartják (számolják el).

(3) A következők szintén nyújthatók elfogadható fedezetként: a) a megszűnő pénznemben denominált készpénzbetétek; b) elkülönített számlán euróban tartott készpénzbetétek, amelyek a kötelező tartalékokra irányadó kamatlábbal kamatoznak; vagy c) a megszűnő pénznemben vagy euróban denominált betétek, vagy bármely, olyan formában elhelyezett betét, amelyeket az eurorendszerhez csatlakozó NKB megfelelőnek ítélt.

9. cikk

Jelentés

(1) Valamely jogosult szerződő fél a következőket jelenti az eurorendszerhez csatlakozó NKB-ja számára:

- a) a tovább szállított eurobankjegyek végleges, teljes összege (címletek szerinti bontásban); és
- b) a tovább szállított euroérmék végleges, teljes összege (címletek szerinti bontásban).

(2) Az előszállításban részesült, jogosult szerződő fél a tovább szállításkor haladéktalanul információt szolgáltat az eurorendszerhez csatlakozó NKB-ja számára a tovább szállításban részesült, készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek nevééről, valamint a tovább szállított eurobankjegyek és -érmék összegéről ügyfelenként. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nak az ilyen információkat bizalmasan kell kezelni, és azokat csak annak ellenőrzéséhez használhatja fel, hogy mennyiben teljesítik a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek az eurobankjegyek és -érmék idő előtti forgalomba kerülésének elkerülésével kapcsolatos kötelezettségeiket, valamint ahhoz, hogy jelentést tegyen a 4. cikk (11) bekezdése szerint.

(3) Az előszállításban részesült, jogosult szerződő fél haladéktalanul tájékoztatja azt az eurorendszerhez csatlakozó NKB-t, amelytől az előszállítás érkezett (és amely ezt követően tájékoztatja az EKB-t):

- a) arról, hogy fennáll-e bármely ok annak feltételezésére, hogy a készpénzcseré dátuma előtt előszállított eurobankjegy vagy -érme forgalomba került; és
- b) a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba került előszállított eurobankjegyek teljes összegéről (címletek szerinti bontásban), ha ilyen volt.

10. cikk

A jogosult szerződő felek kötelezettségvállalásai a tovább szállítással kapcsolatban

A tovább szállítást megelőzően az előszállításban részesült, jogosult szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy a tovább szállítást csak az ebben az iránymutatásban meghatározott szabályokkal és eljárásokkal összhangban végzik, amelyekről megállapodást kötnek a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó azon harmadik személyekkel, akiknek részére a tovább szállítást teljesíteni fogják. Különösen a következő szabályokról kell megállapodni, mielőtt a jogosult szerződő fél megkezdheti a tovább szállítást:

- a) a jogosult szerződő fél biztosítja, hogy a tovább szállított eurobankjegyek és -érmék a tovább szállításban részesült, készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy helyiségeiben maradjanak, és azokat a többi eurobankjegytől és -érmétől, egyéb fizetőeszköztől vagy vagyontárgytól elkülönítve tárolják, a készpénzcseré dátumát megelőző forgalomba kerülésük megakadályozása céljából. Az ilyen idő előtti forgalomba kerülés esetére megfelelő mértékű kötbért kell kikötni;
- b) a jogosult szerződő fél megállapodik azzal a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személlyel, akinek részére a tovább szállítást teljesíteni fogja, hogy ez utóbbi lehetővé teszi az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára azt, hogy a tovább szállított eurobankjegyek és -érmék meglétének ellenőrzése érdekében a tovább szállításban részesült, készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek helyiségeiben ellenőrzéseket és vizsgálatokat végezzen;
- c) a jogosult szerződő fél az okozott kárral arányos, de a tovább szállított összeg legalább 10 %-át elérő mértékű kötbért fizet az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára, ha: i. az eurorendszerhez csatlakozó NKB nem kap szabad bejutást a b) pontban említett ellenőrzések és vizsgálatok elvégzésére; vagy ii. a tovább szállított eurobankjegyeket és -érméket nem a tovább szállításban részesült, készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy helyiségében tárolják, az e cikkben meghatározott módon. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB nem szab ki ilyen kötbért, i. amennyiben a jövőben részt vevő tagállam olyan szabályozói keretrendszert hozott létre, amely azonos szintű védelmet biztosít; vagy ii. addig a mértékig, ameddig a tovább szállításban részesült, készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik fél a 16. cikk (2) bekezdésének f) pontja értelmében már kötbért fizetett.

11. cikk

Statisztikai szempontok

A monetáris pénzügyi intézmények ágazati összevont mérlegéről szóló, 2001. november 22-i 2423/2001/EK (EKB/2001/13) európai központi banki rendelet⁽¹⁾ alkalmazásában az eurorendszerhez csatlakozó NKB biztosítja, hogy a tagállamban található monetáris pénzügyi intézmények az előszállítási/tovább szállítási időszak alatt ne tüntessék fel mérlegükben az előszállított eurobankjegyekkel és -érmékkel kapcsolatos tételeket és ügyleteket.

⁽¹⁾ HL L 333., 2001.12.17., 1. o. A legutóbb a 2181/2004/EK (EKB/2004/21) rendelettel (HL L 371., 2004.12.18., 42. o.) módosított rendelet.

12. cikk

Szétesztás a fióktelepeknek

Az eurorendszerhez csatlakozó NKB lehetővé teszi, hogy a jogosult szerződő felek a jövőben részt vevő tagállamban található fióktelepeiknek széteszthassák az előszállított bankjegyeket és -érméket.

13. cikk

Az idő előtti forgalomba hozatal tilalma

(1) Amennyiben ez az iránymutatás másként nem rendelkezik, az eurorendszerhez csatlakozó NKB megtiltja a jogosult szerződő felek számára azt, hogy a készpénzcseré dátumán helyi idő szerint 0 óra 0 perc előtt forgalomba hozzák a számukra szállított eurobankjegyeket és -érméket. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB különösen megköveteli azt, hogy a jogosult szerződő felek az előszállított eurobankjegyeket és -érméket értéktáraikban, bármely más eurobankjegytől és -érmétől, egyéb fizetőeszköztől vagy egyéb vagyontárgytól elkülönítve, valamint biztonságos módon tárolják annak érdekében, hogy megelőzzék a megsemmisülést, lopást, rablást vagy egyéb olyan okot, ami az idő előtti forgalomba kerüléshez vezetne.

(2) A jogosult szerződő felek biztosítják, hogy a készpénzcseré dátumát megelőzően ne kerüljön sor az előszállított eurobankjegyek és -érmék forgalomba hozatalára.

(3) A jogosult szerződő felek biztosítják az eurorendszerhez csatlakozó NKB-juk számára az ellenőrzéshez és helyiségeik átvizsgálásához való jogot az előszállított eurobankjegyek és -érmék meglétének, illetve azon megállapodásoknak ellenőrzése érdekében, amelyek alapján a jogosult szerződő felek továbbszállítást végeznek.

(4) A jogosult szerződő felek kötelezettséget vállalnak kötbér fizetésére az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára arra az esetre, ha megszegik az előszállítással kapcsolatos kötelezettségeket, beleértve többek között azt, ha az előszállított bankjegyeket a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba hozzák vagy ahhoz bármilyen módon hozzájárulnak, illetve ha megtagadják az ellenőrzés vagy a vizsgálat lehetővé tételét. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB biztosítja, hogy az ilyen kötelezettségzegések esetére adott esetben az okozott kárral arányos mértékű szerződéses vagy jogszabályi kötbér vonatkozzon. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB nem szab ki ilyen kötbért, amennyiben a szóban forgó, jövőben részt vevő tagállam olyan szabályozói keretrendszer hozott létre, amely azonos szintű védelmet biztosít.

14. cikk

A megsemmisülés, elveszés, lopás és rablás kockázata

A jogosult szerződő felek attól a pillanattól viselik az előszállított eurobankjegyek és -érmék megsemmisülésének, elveszésének, lopásának és rablásának kockázatát, amikor ezek a bankjegyek és -érmék elhagyják az eurorendszerhez csatlakozó NKB értéktárait. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB előírhatja azt a jogosult szerződő felek számára, hogy ezeket a kockázatokat

megfelelő biztosítás kötésével vagy bármely más megfelelő eszközzel fedezzék. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB és a jogosult szerződő fél mindazonáltal megállapodhatnak abban, hogy az ilyen biztosítás ellenére alkalmazásra kerüljenek a 15. cikknek az idő előtt forgalomba került, előszállított eurobankjegyek vagy -érmék összegének azonnali megterhelésére és a kapcsolódó kamatfizetésre vonatkozó rendelkezései. A fentiek ellenére az eurorendszerhez csatlakozó NKB és a jogosult szerződő fél megállapodhatnak abban, hogy az eurorendszerhez csatlakozó NKB gondoskodik – a jogosult szerződő fél nevében és kockázatára, vagy ha azt a jövőben az eurorendszerhez csatlakozó NKB így kívánja, annak kockázatára – az eurobankjegyek és -érmék előszállítás céljára való szállítására vonatkozó gyakorlati intézkedésekről.

15. cikk

Terhelés és jóváírás

(1) A jogosult szerződő felek számára előszállított eurobankjegyek és -érmék névértékének összegével e feleknek az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nál vezetett számláját terhelik meg a következő „lineáris terhelési modell” alkalmazásával: az előszállított eurobankjegyek és -érmék terhelése három egyenlő részletben történik, az eurorendszer készpénzcseré dátumát követő első, negyedik és ötödik irányadó refinanszírozási műveletének elszámolási napján.

(2) Amennyiben azon a számlán nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű pénzösszeg a számla (1) bekezdésben előírt megterheléséhez, amelyet az előszállításban részesült, jogosult szerződő fél számára az előszállítást teljesített, az eurorendszerhez csatlakozó NKB vezet, úgy kell tekinteni, hogy a jogosult szerződő fél megszegte az előszállított eurobankjegyekért és -érmékért való fizetési kötelezettségét.

(3) A készpénzcseré dátumán vagy azt követően a jogosult szerződő feleknek szállított eurobankjegyekkel és -érmékkel az eurorendszer aktuális gyakorlatával összhangban kell az e szerződő feleknek az eurorendszerhez csatlakozó NKB-tnál vezetett számláját megterhelni. A készpénzcseré dátumán vagy azt követően a jogosult szerződő felek által visszajutott eurobankjegyeket és -érméket hasonlóan kell az e szerződő feleknek az eurorendszerhez csatlakozó NKB-tnál vezetett számláján jóváírni.

(4) Bármely megszűnő pénznemben denominált és a jogosult szerződő felek által visszajutott bankjegyeket és -érméket az eurorendszer aktuális gyakorlatával összhangban kell az e szerződő feleknek az eurorendszerhez csatlakozó NKB-tnál vezetett számláján jóváírni.

(5) Ha eurobankjegyek vagy -érmék a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba kerülnek, az ilyen bankjegyek és -érmék összegét haladéktalanul fel kell számítani devizaként az előszállításban részesült, jogosult szerződő fél felé. Bármely ilyen eurobankjegyet „forgalomban lévő”-ként tartanak nyilván azon eurorendszerhez tartozó NKB számláin, amely azokat előszállítás céljából az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára szállította. A nyilvántartás a bankjegyek készpénzcseré dátuma előtti forgalomba kerülésének okaitól függetlenül megtörténik.

IV. FEJEZET

TOVÁBSZÁLLÍTÁS

16. cikk

Az eurobankjegyek és -érmék továbbszállítás céljára való szállítására vonatkozó szabályok

(1) A készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyeknek való továbbszállítás nem kezdődhet meg az előszállítási/továbbszállítási időszak kezdetét megelőzően.

(2) Mielőtt a továbbszállítások megkezdődhetnek, a jogosult szerződő fél és a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személyek olyan szerződéses megállapodásokat kötnek egymással, amelyek legalább a következőket tartalmazzák:

- a) a továbbszállítás a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy teljes kockázata és felelőssége mellett, valamint ez ezzel az iránymutatással összhangban meghatározott szabályok betartásával történik;
- b) a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy valamennyi továbbszállított eurobankjegyről és -érméről az eurorendszerhez csatlakozó NKB-ja útján tesz jelentést az EKB-nak;
- c) a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy a 10. cikk a) pontjában előírtaknak megfelelően tárolja a továbbszállított eurobankjegyeket és -érméket, és azokkal nem rendelkezhet a készpénzcseré dátumán helyi idő szerint 0 óra 0 percet megelőzően;
- d) a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy biztosítja az eurorendszerhez csatlakozó NKB-ja számára az ellenőrzés és helyiségei átvizsgálásának jogát a továbbszállított bankjegyek és érmék meglétének ellenőrzése céljából;
- e) a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy jelenti az eurorendszerhez csatlakozó NKB-nak azon továbbszállított eurobankjegyek teljes összegét (címletek szerinti bontásban) amelyek a készpénzcseré dátumát megelőzően forgalomba kerültek, ha ilyen volt;
- f) a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy kötelezettséget vállal kötbér fizetésére az eurorendszerhez csatlakozó NKB számára arra az esetre, ha a készpénzzel hivatásszerűen foglalkozó harmadik személy megszegi a továbbszállítással kapcsolatos kötelezettségeket, beleértve többek között a c) pontban meghatározott kötelezettség, vagy a d) pontban meghatározott ellenőrzés vagy vizsgálatok lehetővé tételének megtagadását. Az ilyen kötelezettségszegésekre adott esetben az okozott kárral arányos, de a továbbszállított összeg legalább 10 %-át elérő, szerződéses vagy jogszabályi kötbér vonatkozik. Az eurorendszerhez csatlakozó NKB nem alkalmazhat ilyen kötbért, amennyiben a szóban forgó, jövőben részt vevő tagállam olyan szabályozói

keretrendszert hozott létre, amely azonos szintű védelmet biztosít.

17. cikk

A lakosság kizárása

(1) Az eurorendszerhez csatlakozó NKB megtiltja, hogy a jogosult szerződő felek a lakosság számára továbbszállítsanak eurobankjegyeket és -érméket.

(2) E cikk (1) bekezdése nem tiltja meg azt, hogy adott esetben, a lakosság számára kis összegű, különböző címletű euroérméket tartalmazó érme-kezdőkészleteket biztosítsanak, a jövőben részt vevő néhány tagállam hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságai által meghatározott módon.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18. cikk

Ellenőrzés

Az eurorendszerhez csatlakozó NKB-k továbbítják az EKB számára az ezen iránymutatással kapcsolatban tagállamukban elfogadott bármely jogi eszköz és intézkedés egy példányát, legkésőbb az előszállítási/továbbszállítási időszak megkezdése előtt három hónappal, azonban nem azt megelőzően, hogy az ilyen tagállammal kapcsolatban határozatot hoztak az eltérés megszüntetéséről.

19. cikk

Euroérmék

Ajánlott, hogy az eurorendszerhez csatlakozó NKB-k az euroérmék tekintetében is alkalmazzák ezen iránymutatás rendelkezéseit, amennyiben a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságai által létrehozott keretrendszer másként nem rendelkezik.

20. cikk

Záró rendelkezések

(1) Ez az iránymutatás 2006. július 19-én lép hatályba.

(2) Ennek az iránymutatásnak a részt vevő tagállamok NKB-jai a címzettjei.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2006. július 14-én.

az EKB Kormányzótanácsa részéről

az EKB elnöke

Jean-Claude TRICHET